

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

"Затверджено"

на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 9 від 28 червня 2019 р.)

Завідувач кафедри

проф. Б. В. Максимчук

Силабус з навчальної дисципліни

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітньо-професійна програма «Німецька та англійська мови і літератури»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – німецька

Львів – 2019 рік

Силабус курсу «Вступ до спеціальності»

2019/2020 навчального року

Назва курсу	Вступ до спеціальності
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Максимчук Богдан Васильович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Завідувач кафедри німецької філології Львівського національного університет імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Bohdan.Maksymchuk@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/maksymchuk-bohdan-vasylovych

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щовівторка, 15.00-17.00
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	http://lingua.lnu.edu.ua/course/vstup-do-spetsialnosti-2
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Вступ до спеціальності» є вступною нормативною дисципліною із спеціальності 035.05Н Філологія для освітньої програми (ОС) «бакалавр», яка викладається у 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	<i>Мета</i> курсу ознайомити студентів із основними напрямками і школами германського мовознавства, з тенденціями і закономірностями розвитку германських мов, з основними відомостями про давніх германців, їхньою писемністю, мовною картиною світу, основними рисами фонетичної і граматичної будови індоєвропейської мови-основи, фонетичними, граматичними і лексичними особливостями готської мови на основі лекційного курсу та практичного аналізу готських текстів.

	<p>Завдання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з такими розділами курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Історія германського мовознавства в т.ч. українського; ➤ Іndoєвропейська прамова-основа та її фонетичні та граматичні особливості; ➤ Пригерманські мови та їхні фонетичні та граматичні особливості; ➤ Зміни в системі голосних, приголосних, дифтонгів у давньогерманських мовах; ➤ Історично-порівняльний метод та його особливості; ➤ Особливості фонетичної та граматичної будови готської мови як основи для вивчення історії германських мов; ➤ Основні відомості про давніх германців, їхню писемність та мовну картину світу; ➤ Курс закладає основи для подальшого вивчення історії мови, лексикології, теоретичної фонетики, теоретичної граматики
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арсен'єва М. Г. Введение в германскую филологию. – М., 1998. 2. Жлуктенко Ю. О., Яворська Т. А. Вступ до германського мовознавства. – К., 1986. 3. Задорожний Б. В. Порівняльна фонетика і морфологія готської мови. – Львів, 1960. 4. Каліущенко В. Д., Бакаєва Г. Є. Конспект лекцій і завдання для самостійної роботи из курсу «Вступ до германського мовознавства». – Донецьк, 2007. 5. Левицький В. В. Основи германістики. – Вінниця: Нова книга, 2006. 6. Левицький В. В., Кійко С. В. Практикум до курсу «Вступ до германського мовознавства». – Вінниця: Нова книга, 2003. 7. Maxymtschuk B. Einführung in die Germanistik. – Lwiw, 2010. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берков В. П. Современные германские языки. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. 2. Вебер Г. Всеобщая история, т. 4. – М., 1986. 3. Гухман М. М. Готский язык. – М., 1958. 4. Егер О. Средние века (Всемирная история, т. 2). СПБ: «Специальная литература», 1997. 5. Євченко В. В. Готська мова. – Житомир, 2002. 6. Жирмунський В. М. Введение в сравнительно-историческое изучение германских языков. – М. – Л., 1964. 7. Мейе А. Основные особенности германской группы языков. – М., 1952. 8. Прокош Э. Сравнительная грамматика германских языков. – М., 1954. 9. Чемоданов Н. С. Хрестоматия по истории немецкого языка. – Москва, 1978. 10. Braune W. Gotische Grammatik. – Halle a. S., 1920. 11. Hutterer C. J. Die germanischen Sprachen. – Budapest: Akademiai Kiado, 1975. 12. Krahe H. Germanische Sprachwissenschaft. Einleitung und Lautlehre. Formlehre. – Berlin, 1942. 13. Szulz A. Diachronische Phonologie und Morphologie des Althochdeutschen. – Warszawa, 1974. <p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Готська граматика https://www.academia.edu/9348960/Gotische_Grammatik_Teil_A_Endfassung 2. Готський словник https://www.koeblergerhard.de/got/got_h.html 3. Streitberg, Wilhelm. Urgermanische Grammatik : Einführung in das vergleichende Studium der altgermanischen Dialekte. Heidelberg: Winter, 1896.https://reader.digitalesammlungen.de/de/fs1/object/goToPage/bsb11023504.html?pageNo=1
Тривалість курсу	Один семестр (3)
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ структуру іndoєвропейської сім'ї мов; ➤ класифікацію давніх германських мов;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ історію та етнографію давніх германців, їхню писемність мовну картину світу; ➤ фонетичні та граматичні особливості іndoєвропейської мови-основи та пригерманських мов. Основні закономірності розвитку германських мов; ➤ голосні особливості фонетики, морфології, словотвору та синтаксису готської мови. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен <i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ характеризувати основні закономірності розвитку фонетичної і граматичної будови германських мов; ➤ проводити комплексний аналіз та лінгвістичну інтерпретацію готських текстів.
Ключові слова	Історико-порівняльне мовознавство. Романтизм у мовознавстві. Молоді граматики. Перші пересування приголосних. Закон Вернера. Вокалізм і дифтонги в іndoєвропейській прамові – основі та в герм. мовах. Абляут, наголос, деклінація і кон'югація, нові і стародавні германські мови і діалекти, побут, звичаї, міфологія давніх германців, фонетика і морфологія готської мови та германських мов.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Іспит
Пререквізити	Вступ до мовознавства, латинська мова, основи філології.
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації, модульні роботи, реферати.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення матеріалу, евристичний метод, історико-порівняльний метод.
Необхідне обладнання	Проектор і ноутбук

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	Оцінювання знань та вмінь студентів відбувається за результатами двох змістових модулів, які включають завдання до лекційного курсу, практичних занять та самостійної роботи, та активності на практичних заняттях. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів (модуль 1 – 20 балів, модуль 2 – 30 балів), на екзамені – 50 балів.
Критерій оцінювання	Оцінювання аудиторної роботи проводиться як в межах лекційного курсу (діалоги, відповіді на запитання, реферати), так і з врахуванням якості виконання 2 модульних робіт і виявленіх знань і вмінь під час виконання практичних завдань. Оцінювання результатів усного тексту, включно аналіз виявлення теоретичних знань з германських та практичних вмінь при граматичній, лексичній та словотвірній інтерпретації готських текстів.
Політика виставлення балів	Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування,

	плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.				
Шкала оцінювання: національна та ECTS	Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік	
	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано	
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано	
	80 - 71	C	Добре	Зараховано	
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано	
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано	
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	
Теми для підготовки до іспиту	1. Kurzer Abriss der Geschichte der Germanistik Historisch-vergleichende Methode. 2. Die Romantiker. 3. Stammbaumtheorie. 4. Wellentheorie. 5. Entlehnungstheorie. 6. Junggrammatische Schule. 7. Prinzipien der junggrammatischen Schule. 8. Die Revolution in der Sprachwissenschaft (F. de Sussure). 9. Geschichte der Germanistik in der Ukraine. 10. Ukrainische historische Germanistik als Forschung und Lehre. 11. Indoeuropäisch und Germanisch Die Einteilung der indoeuropäischen Sprachfamilie. Urgermanische Stammdialekte. 12. Die Stellung der deutschen Sprache innerhalb der germanischen Sprachen. 13. Die Herausbildung und die wichtigsten Merkmale des Germanischen. 14. Die nachbarlichen Beziehungen des Germanischen. 15. Die Gliederung der altgermanischen Sprachen. 16. Urgermanisch. Der Akzent im Urgermanischen. 17. Phonetik. Vokalismus im Ide. und Urgermanischen. 18. Das diphthongale System. 19. Kurze Vokale. 20. Lange Vokale. 21. Diphthonge. 22. Der Ablaut.				

23. Konsonantismus im Ide. und Germanischen.
 24. Der I. Akt der I. Lautverschiebung.
 25. Der II. Akt der I. Lautverschiebung.
 26. Der III. Akt der I. Lautverschiebung.
 27. Der grammatische Wechsel und das Vernersche Gesetz.
 28. Ursachen der germanischen Lautverschiebungen der Konsonanten.
 29. Die urgermanischen Auslautgesetze.
 30. Der Vokalismus und Konsonantismus der Nebentonsilben.
 31. Bedeutung der gotischen Sprache für die Germanistik.
 32. Ostgermanen.
 33. Sprachliche Denkmäler des Gotischen.
 34. Artikulationsregeln.
 35. Das Verhältnis der drei germanischen Gruppen zueinander
Nordgermanisch und Gotisch.
 36. Nordgermanisch und Westgermanisch (gemeinsame Charakteristika).
 37. Gotisch-Deutsch.
 38. Vokalismus der gotischen Sprache.
 39. Kurze Vokale im Indoeuropäischen und Germanischen.
 40. Lange Vokale.
 41. Die Bereicherung des germanischen Vokalismus infolge der Entwicklung der ide. r,l,m,n.
 42. Die Diphthonge.
 43. Weitere Entwicklung der gotischen Vokale.
 44. Ablaut beim starken Verb.
 45. Das gotische Konsonantensystem.
 46. Weitere Entwicklung des germ. Konsonantismus.
 47. Verdoppelung der Konsonanten im Westgermanischen
 48. Ersatzdehnung (Vokaldehnung und Nasalschwund) im Westgermanischen.
 49. Spezifische Erscheinungen im Konsonantismus der gotischen Sprache.
 50. Der Konsonantenwechsel.
 51. Dissimilation der Spiranten in unbetonten Positionen.
 52. Der grammatische Wechsel.
 53. Assimilation.
 54. Unbetonter Vokalismus und Konsonantismus.
 55. Das Substantiv in der gotischen Sprache.
 56. Zur Struktur eines substantivischen Wortes.
 57. Zu grammatischen Kategorien beim Substantiv im Indoeuropäischen und Germanischen.
 58. Deklination der Substantive.
 59. Das Pronomen.
 60. Das Adjektiv.
 61. Die Zahlwörter.
 62. Formenlehre des Verbs (starke, schwache, unregelmäßige und Modalverben).

Студентам на замітку	<p>Академічна добросердість. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недобросердісті. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів plagiatu чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросердісті не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Als I. Komponente des ide. Diphthongs konnten solche Vokale auftreten:
 - 1) e, a, o
 - 2) i, u, a
 - 3) u, o, a
 - 4) i, e, a

2. Als zweite Komponente des ide. Diphthongs konnten solche Vokale und Konsonanten auftreten:
 - 1) i, u
 - 2) r, l, m, n
 - 3) j, w
 - 4) b, d, g

3. Das System der germ. Diphthonge besteht aus 4 Diphthongen, während es 36 im Ide. Diphthonge gab. Warum?
 - 1) weil die kurzen und langen Diphthonge zusammengefallen sind
 - 2) weil Sonorlaute ihren diphthongalen Charakter verloren haben
 - 3) weil die Diphthonge mit kurzem „a“ und „o“ zu einem „a“ zusammengefallen sind
 - 4) weil die kurzen Vokale „i“ und „u“ als zweite Komponente des Diphthongs nicht auftreten konnten.

4. Zu den Stammsdialekten der alten Ingwäonen gehörten:
 - 1) Angeln und Sachsen
 - 2) Hermunduren
 - 3) Friesen

5. Zu welcher Sprachgruppe gehört „Schottisch“
 - 1) zu der germanischen Gruppe

2)zu der keltischen Gruppe

3)zu der italischen Gruppe

6. Welche germ. Götter gehören zu den Assen:

1) Nerthus, Freyja

2) Tiw, Wōdan

3) Donnar

7. Welche Endung hatte das got. Substantiv „giba“ (ō - Deklination) im Urgermanischen.

1) ā

2) ū

3) a

8. Welches sprachliches Mittel liegt der VII. Ablautreihen zugrunde:

1)der e/o Wechsel

2)der a/o Wechsel

3)die Reduplikation

2019/2020 н.р., семестр 4

СХЕМА КУРСУ

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
1 /	Змістовий модуль 1. Тема 1. Германське мовознавство. Предмет вивчення германського мовознавства і його зв'язки з іншими науками. Сучасні і давні контакти. Індоєвропейські мовні контакти. Гіпотеза гото-скандинавських мовних спільнот. Історія германського мовознавства в т. ч. українського. Історія Львівської Університетської германістики. Історично-порівняльний метод дослідження, реконструкція архетипів. Пригерманська мова і раногерманський діалект та їхні особливості. Африканська теорія походження індоєвропейців.	Лекція	Основна: 2, с. 5-21; 9, с. 121-140; 7, с. 5-36; 5, с. 19-44; 1, с. 28-38. Допоміжна: 1, с. 26-30, 58-59, 80-85; 4, с. 5-10.	Тема 1. (2 год.)	
2 /	Тема 2. Історичні джерела відомостей про давніх германців. Твори германських та римських письменників і істориків, давньо-германський епос. Германці і римляни. Пробатськіство германців. Суспільний лад і господарський уклад давніх германців. Звичаї і	Лекція	Основна: 4, с. 45-76; 2, с. 7-21, 1, с. 7-17; 4, с. 10-14. Додаткова: 1, с. 26-30.	Тема 2. (2 год.)	

	побут давніх германців. Міфологія і релігія давніх германців.			
3 /	Тема 3. Формування германських варварських короліств і мов. Загальні відомості про розвиток германських мов, племені союзи германців, історія готів, бургундів, лангобардів, франків, давньоскандинавських племен, епоха вікінгів. Західногерманські племенні діалекти і велике переселення народів.	лекція	Основна: 5, с. 76-101; 1, с. 17-21.	Тема 3. (2 год.)
4 /	Тема 4. Письменність давніх германців. Руничне письмо та його пам'ятки. Готське письмо та його пам'ятки. Орфографія і орфоепіка готської мови. Латинське письмо і виникнення латинської писемності в германців та її пам'ятки.	лекція	Основна: 1, с. 21-28; 2, с. 47-50, 5 с.102-134; 7, с. 87-89, 4, с. 39.	Тема 4. (2 год.)
5 /	Тема 5. Мовні особливості індоспропейської та праєрманської мовній основи. Етимологічні пласти лексичного складу давніх германських мов, лексичний склад та словотвір обох мов. Редукція в германських мовах. Особливості фономорфологічної структури іс. кореня. Розвиток частин мови.	лекція	Основна: 5, с. 404-490; 1, с. 54-56, 7 с.58-64, 51-53; 2, с. 67-68, 5, с. 186-191.	Тема 5. (2 год.)
6 /	Тема 6. Основи порівняльної фонетики германських мов. Основні фонетичні особливості, фонетичні будови іndoєвропейської	лекція	Основна: 5, с. 196-243; 7, с. 93-119, 2 с.50-60, 1, с.38-41, 50-66; 3, с. 49-	Тема 6. (4 год.)

	прамови-основи, система приголосних, дифтонгів та голосних готської мови. Перше пересування приголосних (закон Я. Грімма), закон Вернера – Хронологія і причини пересування приголосних у германських мовах. Мови «centrum» і «satem».	140,4, с. 34-43. Допоміжна: 2, с. 30-38.
7 /	Тема 6. Порівняльна фонетика готської мови. Фонетичні особливості готського тексту на матеріалі перекладу Біблії (Вульфіли) (глава VIII від Матвія).	практичне заняття Допоміжна: 9, с. 241-251, 172-173.
8 /	Тема 7. Основи порівняльної граматики германських мов. Основні риси морфологічної будови індоєвропейської прамови-основи. Рефлекси морфологічної будови індоєвропейської мови у морфологічній будові частин мови та у їхніх граматичній категоріях. Морфологічні класи іменника готської мови та граматичні категорії. Відмінювання іменників. Прикметник і прислівник у давніх германських мовах: відмінювання, ступені порівняння; структурні типи прикметників, ступені порівняння прикметника і прислівника у германських мовах (?). Дієслово у давніх германських мовах: граматичні категорії, відмінювання сильних, слабких,	Основна: 1, с. 67-77; 7, с. 122-180,2 с.68-84, 5, с.245-372; 3, с. 147-295; 4, с. 44-49. Допоміжна: 1, с. 46-59; 2, с. 1-47, 48-116. Тема 7 (4 год.)

	Модальних та неправильних дієслів. Інфінітив і діеприкметники у германських мовах. Числівник та займенники у германських мовах.		
9 /	Тема 7. Порівняльна морфологія готської мови. Аналіз морфологічних особливостей готського тексту на матеріалі перекладу Біблії (Вульфлі) (глава VIII від Матвія).	практичне заняття	Додаткова: 9, с. 241-251, 172-173. Тема 7 (4*6 год.)
10 /	Тема 8. Основні способи словотвору, лексики та синтаксису давньогерманських мов. Префікси, суфікси та їхнє функціональне навантаження, аблaut як словотвірний засіб, основні моделі словоскладання. Мовна картина світу у давніх германців, семантичні зміни у германській лексиці, просте речення у давньогерманських мовах. Виникнення ?, заперечення, сполучники у германських мовах.	лекція	Основна: 5, с. 372-387, 388-402, 404-490; 1, с. 78-79; 2, с. 107-108; 4, с. 50-53 Тема 8. (2 год.)
11 /	Тема 8. Словотвір, лексика, синтаксис готської мови. Аналіз перекладу Біблії (Вульфлі) (глава VII від Іоана).	практичне заняття	Додаткова: 9, с. 241-251, 172-173. Тема 8 (4*6 год.)

*Кількість годин на самостійну роботу.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
----------	------------	--------------------

1	Тема 1. Германське мовознавство, історія і предмет його вивчення	4
2	Тема 2. Мовні особливості іndoєвропейської та прагерманської мови-основи.	4
3	Тема 3. Історичні відомості про давньогерманські племена	4
4	Тема 4. Формування германських варварських королівств та МОВ	4
5	Тема 5. Германська писемність. Германські мовні пам'ятки	4
6	Тема 6. Порівняльна фонетика готської мови	18
7	Тема 7. Морфологія готської мови	18
8	Тема 8. Словотворення готської мови	16
	Разом	72